

צו וזרוז – אות ח'**Never Surrender: Waging War with the Enemy Within****1) שיח שרפי קודש – פרשת ויקהל, עמ' פט**

"וְהִנְשָׂאֵם הַבִּיאוּ אֶת אֲבְנֵי הַשֹּׁהַם וְגוֹיִ" (לה, כז). הרב החסיד ר' בן ציון מאוסטראווי ז"ל סיפר בשם הגה"ק החי' הרי"ם מגור זצ"ל שהקשה על הפסוק והנשיאים הביאו כתב רש"י ז"ל כתיב חסר יוד כו' מפני שנתעצלו חסר יוד משמותם. למה חסר דוקא יוד ולא אות אחר? ואמר שלכל עצל חסר "יוד" והבן מאוד.

2) בראשית (וישלח) – פרק לו, פסוק יב (ע"פ תורת אבות – עמ' נב, בשם ר"מ מקוברין זי"ע) ותמנע היתה פילגש לאליפז בן עשו, ותלד לאליפז את עמלק; אלה בני עדה אשת עשו.**3) רמב"ם – הלכות תשובה, פרק ה, הלכות א-ג**

רשות לכל אדם נתונה: אם רצה להטות עצמו לדרך טובה ולהיות צדיק - הרשות בידו, ואם רצה להטות עצמו לדרך רעה ולהיות רשע - הרשות בידו... אל יעבור במחשבתך דבר זה שאומרים טפשי אומות העולם ורוב גולמי בני ישראל, שהקב"ה גוזר על האדם מתחלת ברייתו להיות צדיק או רשע - אין הדבר כן. אלא כל אדם ראוי לו להיות צדיק כמשה רבינו או רשע כירבעם, או חכם או סכל, או רחמן או אכזרי, או כילי או שוע, וכן שאר כל הדעות. ואין לו מי שיכפהו ולא גוזר עליו ולא מי שמושכו לאחד משני הדרכים, אלא הוא מעצמו ומדעתו נוטה לאי זו דרך שירצה... ודבר זה עיקר גדול הוא, והוא עמוד התורה והמצוה, שנאמר: "ראה נתתי לפניך היום את החיים", וכתוב: "ראה אנכי נותן לפניכם היום", כלומר שהרשות בידכם, וכל שיחפוץ האדם לעשות ממעשה בני האדם עושה - בין טובים בין רעים...

4) הלקח והלבוב – ימים נוראים, שבת שובה עמ' קס

...וכמו שכבר אמר מרן הגאון רבי אהרן קוטלר זי"ע כי חכמת ה'פסיכולוגיה' מכחישה הכח של האדם שיש לו בחירה...

5) רש"י – פרשת וישב, פרק לו, פסוק ב

ועוד נדרש בו "וישב" ביקש יעקב לישב בשלוה, קפץ עליו רוגזו של יוסף. צדיקים מבקשים לישב בשלוה אומר הקב"ה לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלוה בעולם הזה:

6) פחד יצחק - אגרות וכתבים, אגרת קכח (ר' יצחק הוטנר זצ"ל)

...כשנער בעל רוח, בעל שאיפה, בעל תסיסה מוצא בעצמו מכשולים, נפילות, ירידות הדי הוא דומה בעיניו כבלתי "שתול בבית השם". שלפי דמיונות של נער זה, להיות שתול בבית השם, פירושו: הוא לשבת בשלות הנפש על נאות דשא של מי מנוחות וליהנות מיצרו הטוב כדרך שצדיקים נהנים מזיו השכינה שעטרותיהם בראשיהם במסיבת גן עדן. ולאידך גיסא, לא להיות מורגז מסערת היצר על דרך הכתוב של "במתים חפשי" (תהלים פח, ו). אבל דע לך, חביבי, ששורש נשמתך הוא לא השלוה של היצר טוב, אלא דוקא מלמחתו של היצר טוב. ומכתבך היקר הנלבב מעיד כמאה עדים כי אכן לוחם נאמן אתה בצבאותיו של היצר טוב. באנגלית אומרים Lose a battle and win the war. בודאי שהנך נכשל ועומד להיות נכשל, ובכמה מערכות תפול שדוד. אבל אני מבטיח לך שלאחר הפסד כל המערכות תצא מן המלחמה כשזר הנצחון על ראשך, והטרף החד מפרפר בין שיניך. Lose battles, but win wars. החכם מכל אדם אמר "שבע יפול צדיק וקם" (משלי כד, טז). והטיפשים חושבים כי כוונתו בדרך רבותא. אע"פ שבע יפול צדיק מ"מ הוא קם. אבל החכמים יודעים היטב שהכוונה היא שמהות הקימה של הצדיק הוא דרך ה"שבע נפילות" שלו. "וירא את כל אשר עשה והנה טוב מאוד". טוב זה יצר טוב. מאוד זה יצר הרע.

אהובי, הנני לוחץ אותך אל לבבי, ולוחש באוזניך, כי אילו היה מכתבך מספר לי על אודות המצוות ומעשים טובים שלך הייתי אומר שקיבלתי ממך מכתב טוב. עכשיו שמכתבך מספר על דבר ירידות ונפילות ומכשולים, הנני אומר שקיבלתי ממך מכתב טוב מאוד... דוקא באותם המקומות שהנך מוצא בעצמך הירידות הכי מרובות, דוקא באותם המקומות עומד הנך להיות כלי להצטיינות של כבוד שמים...

7) תניא – פרק כז (ר' שניאור זלמן מליאדי זי"ע)

ולכן אל יפול לב אדם עליו ולא ירע לבבו מאד גם אם יהיה כן כל ימיו במלחמה זו כי **אולי לכך נברא**, וזאת עבודתו לאכפיה לס"א תמיד. ועל זה אמר איוב בראת רשעים ולא שיהיו רשעים באמת ח"ו אלא שיגיע אליהם כמעשה הרשעים במחשבתם והרהורם לבד, והם יהיו נלחמים תמיד להסיח דעתם מהם כדי לאכפיי לס"א, ולא יוכלו לבטלה מכל וכל, כי זה נעשה ע"י צדיקים.

8) בראשית (וישלח) – פרק לב, פסוק כט

וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שְׁמַךְ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל כִּי שְׂרִיתָ עִם אֱלֹקִים וְעַם אֲנָשִׁים וְתוֹכֵל.

9) אמרי אמת – פרשת וישלח, שנת תרל"ו, סעודה שניה [דף כא:]: (ר' יהודה ליב איגר זי"ע)

יש להתבונן בזה. **ממ"נ אם עיקר קריאת שם ישראל ע"ש "כי שרית וגו'"** שהוא על שעת המלחמה למה הזכיר לו **"ותוכל"**? ואם העיקר על הניצחון הי' לקרוא שמו על שם הניצוח, לא ע"ש המלחמה? אמנם באמת עצם הניצוח הוא מתנת חנם מהש"י ולא מכח בשר ודם כלל, וכמו שאמר יעאע"ה בעצמו **"כי חנני אלקים וכי יש לי כל"** (וישלח לג, יא), שהמאמר **"וכי יש לי כל"** הוא ממש ענין **"ותוכל"** שנתכלל במדת כל, ולכן לא שייך לקרוא שמו ע"ש היכולת והניצחון, רק ע"ש המלחמה והוא אתערותא דלתתא, ועי"ז ממילא **"ותוכל"**, היינו שנתכללת במדת כל, לא מחמת כחך כלל, רק במתנת אלקים ע"י התעוררות שלך לעשות מלחמה עם היצר, בא לך עזר מהש"י להתגבר עליו....

10) נוסח תפילת על הנסים (ע"פ ר' שלום שבזרון זצ"ל, לב שלום [בראשית] עמ' שצו

על הנסים ועל הפרקן ועל הגבורות ועל התשועות [ספרד - ועל הנפלאות ועל הנחמות] ועל המלחמות שעשית לאבותינו בַּיָּמִים הָהֵם בַּיָּמֵינוּ הַזֶּה.

11) חסד לאברהם – לקוטי ש"ס, מסכת ברכות דף יז. (האדמו"ר מראדמסק זי"ע¹)

דף י"ז ע"א רצוננו לזכות לנוך ומי מעכב שאור שבעיסה ושעבוד מלכיות. והנה לריך להבין מה שקורא להיזה"ר שאור שבעיסה. גם הסמיכות לזה שעבוד מלכיות. רק דהנה מליט טוב מאוד זה יזה"ר. שהאר' אס כובש את ילדו אזי יוכל לקרב עמו להש"ת יותר ממלאכי השרת שהנה נקראים עומדים. והאדם מזהה שהוא בעל בחירה נקרא הולך. והנה שאור הוא נ"ב קן שאס טחן שאור בעיסה הוא מקרב את העיסה להיות כזון לחפות. ולכן מכנה את הילד"ר לשאור אס כובש אותו. אבל אס ח"ו הולך אחריו הוא מעכב לעבודת

הש"ת. וכן הוא שעבוד מלכיות. דהנה מליט במלכים שקישי השעבוד היה מקרב את הגולה. וזה היה מחמת שהיו סובלים את הצער והיו נוקבלין באהבה. מחמת שהיו יודעים כי זאת רזון השם יתברך. לכן היו היסורים האלו מקרבין את הגולה. אבל אס האדם אינו מקבל את היסורים והתקף ע"ז אזי היסורים מעכבים את עבודת הש"ת. לכן הוא הסמיכות שאור שבעיסה עם שעבוד מלכיות:

12) תורת אבות – "דרכים בעבודת הבורא", פרק שני [סור מרע], אות ק'

אמר [הס"ק הר"מ מלכוביץ זי"ע]: במלחמת היצר נותנים מהלומות ומקבלים מהלומות בחזרה, אך העיקר הוא שהמכה האחרונה תהי' זו שמצד האדם.

¹ ר' אברהם יששכר בער הכהן, בנו של ר' שלמה, בעל תפארת שלמה